

Výroční zpráva Obce překladatelů za rok 2018

V uplynulém roce uspořádala Obec překladatelů celkem **10 akcí pro odbornou a širokou veřejnost**, jež v našem výčtu uvádíme chronologicky. Kromě toho zorganizovala speciálně pro mladé zájemce o literární překlad celkem **3 kurzy uměleckého překladu**.

Přehled akcí pro veřejnost

1. Ztraceni v překladu 2 (15. 2. 2018, Knihovna Václava Havla, Praha 1)

OP uspořádala ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla setkání určené veřejnosti se zájmem o překlad. Hlavním tématem byla cesta zahraniční publikace na český knižní trh, a tak jsme ke kulatému stolu pozvali představitele nakladatelů a překladatelů. Hovořilo se o tom, jak si nakladatelé vybírají zahraniční tituly, jakým způsobem si pro ně vybírají překladatele nebo jak funguje spolupráce mezi překladatelem a redaktorem. Debatovali Jindřich Jůzl z nakladatelství Odeon, Anna Rezková Horáčková z nakladatelství Paseka, Petr Januš z nakladatelství Rubato. Za překladatele Tereza Semotamová a Jovanka Šotolová. Moderovala hispanistka Blanka Stárková. Prostory KVH zaplnilo především mladé obecenstvo, které dostalo příležitost obracet se na diskutující s dalšími otázkami.

2. Vyhlášení Anticeny Skřípec (11. 5. Výstaviště, Praha 7)

Vyhlášení Anticeny Skřípec za nejhorší prohršky při vydávání překladů proběhlo na knižním veletrhu Svět knihy v pátek 11. 5. 2017 od 16 hod. ve Velkém sále Střední haly Průmyslového paláce za živého zájmu veřejnosti. Odborná porota ve složení Jiří Hanuš, Kateřina Brabcová a Milada Matějovicová se po zevrubném posouzení navržených titulů rozhodla udělit anticenu rovným dílem překladu knihy *Mých tisíc životů* J.-P. Belmonda (vydal Práh, Praha 2017, překlad Kateřina Dejmalová) a překladu publikace Novak Djoković Chrise Bowerse (Omega-Dobrovský, Praha 2017, překlad Lucie Paulová). Odůvodnění poroty a posudky viz web OP.

3. Výstava oceněných překladů a nominací na cenu Josefa Jungmanna na Světu knihy 2017 (12. 5. - 15. 5. 2017, Praha 7)

Čtyřboká prosklená vitrína umístěná ve Střední hale Průmyslového paláce, tj. v centrálním prostoru pražského knižního veletrhu, představila překladové tituly ověčené v uplynulé sezóně literárními vavříny. Vystavena byla též kolekce návrhů na Cenu Josefa Jungmanna za nejlepší překlad.

4. Vyhlášení výsledků Překladatelské soutěže Jiřího Levého pro mladé a začínající překladatele (14. 6. 2018, Café Kampus, Praha 1)

Výsledky soutěže byly vyhlášeny v pražské kavárně Café Kampus. Porota ve složení Anežka Charvátová (předsedkyně), Michaela Jacobsenová, Kateřina Klabanová a Ladislav

Šenkyřík ocenila dvě desítky mladých překladatelů ve dvou kategoriích – poezie a próza. Podrobné výsledky - viz web OP.

5. Seminář s mladými překladateli (14. 6. 2018, tamtéž, Praha 1)

Pořad navázal na vyhlášení výsledků Soutěže Jiřího Levého. Práci s texty přeloženými mladými adepty překladatelství vedli členové poroty a další zkušení překladatelé z řad OP.

6. Slavnostní vyhlášení Ceny Josefa Jungmanna (2. 10. 2018, Goethe-Institut, Praha 1)

Cena Josefa Jungmanna za nejlepší beletristický překlad uplynulého roku spolu s dalšími oceněními byla udělena 2. října 2018 v prostorách pražského Goethe Institutu. Porota ve složení Václav Jamek (předseda), Dagmar Hartlová, Magdaléna Štulcová, Olga Uličná a Jan Zelenka rozhodla takto:

Cenu Josefa Jungmanna za r. 2017 získal **Šimon Pellar** za překlad z angličtiny románu Hermana Melvilla *Bílá velryba* (Odeon).

Mimořádnou tvůrčí odměnu obdržela **Magdaléna Křížová** za překlad z hebrejštiny románu Asafa Gavrona *Osada na pahorku* (Pistorius a Olšanská). Další tvůrčí ocenění, celou tiskovou zprávu a projev předsedy poroty Václava Jamka s podrobným odůvodněním výroku - viz web OP.

Do Síně slávy byla uvedena **Pavla Lidmilová**, překladatelka z portugalského a španělského, nositelka Státní ceny za překlad.

Krameriův vinš za podporu a rozvoj literárního překladu byl udělen redaktorce **Marii Zábranové**.

Stipendium Hany Žantovské na překlad poezie (donátorů Ireny Murray Žantovské a Michaela Žantovského) bylo při této příležitosti již tradičně předáno **Vítu Pokornému** na antologii španělských básníků Generace 27.

7. Výstava oceněných překladů na Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě (2. a 3. 11. 2018, Havlíčkův Brod)

V rámci 28. ročníku Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě vystavila Obec překladatelů na svém stánku čerstvě oceněné překlady v rámci Ceny Josefa Jungmanna za nejlepší překlad uplynulého roku. Informace návštěvníkům podávali členové výboru OP.

8. Vystoupení na Jeronýmových dnech (3. 11. 2018, K-centrum, Praha 1)

Blanka Stárková, překladatelka a rozhlasová kulturní publicistka, členka výboru OP přednášela na Jeronýmových dnech pořádaných Jednotou tlumočnicků a překladatelů o rozhlasové práci v pořadu s názvem *Jak vystupovat před mikrofonem? Jak psát pro rozhlas?* Pořad zaujal řadu našich kolegů, byl spojen s živou diskusí.

9. Ztraceni v překladu 3 aneb Bez redakce to nejde! (5. 11. 2018, Knihovna Václava Havla)

O procesu vzniku překladové knihy od koupě autorských práv po prodej v knihkupectví se hovořilo na besedě redaktorů a nakladatelů dne 5. listopadu 2018 v Knihovně Václava Havla. U kulatého stolu byli přítomni: Jan Zelenka, anglista a bývalý redaktor nakladatelství Odeon, Jitka Jindřišková, nordistka a redaktorka, Petr Eliáš, anglista a šéfredaktor nakladatelství Albatros Media, a Filip Tomáš, bohemista a nakladatel –

Akropolis. Moderovala hispanistka, překladatelka a redaktorka v jedné osobě Anežka Charvátová. Opět spojeno i s diskusí s obecněním.

10. Klub rusistů V roce 2018 uspořádal Klub rusistů řadu odborných přednášek na FFUK v Praze, navázal tak na svou systematickou činnost v předchozích letech, a to pod vedením své předsedkyně, Aleny Morávkové.

11. „Bubeníčky“ (vždy první pátek v měsíci, Divadlo Na prádle, Praha 1)
Sekce Obce překladatelů známá pod názvem „Bubeníčky“ uspořádala v kavárně pražského Divadla Na prádle celkem **9 čtení z překladů** světové literatury. Tyto pořady provázené besedami o představovaném titulu připravuje pro sekci již tradičně rozhlasová režisérka Hana Kofránková. Konají se vždy první pátek v měsíci akademického roku za účasti překladatele dotyčné knihy a dalších hostů. Programově se Bubeníčky věnují nejenom zajímavým novinkám překladové literatury, ale představují veřejnosti také zatím neznámé mladé překladatele, kteří se umístili v Soutěži Jiřího Levého. Informujeme o nich pravidelně na webových stránkách OP.

* * *

Kromě těchto veřejně přístupných akcí má Obec překladatelů řadu dalších aktivit, z nichž na prvním místě jmenujeme péči o mladé překladatele:

Kurzy uměleckého překladu (průběžně v prostorách sekretariátu OP, Praha 2)

V roce 2018 OP uspořádala pro zájemce dílny literárního překladu ve dvou jazykových skupinách v zimním a jarním semestru. Mladí a začínající překladatelé se s překladem beletrie setkávají při studiu na filologických oborech pouze výběrově. Obec překladatelů proto pořádá pro adepty literárního překladatelství další vzdělávání, v němž se soustřeďuje na konkrétní práci s textem. První okruh zájemců se formuje kolem Soutěže Jiřího Levého, další studenti se hlásí dle instrukcí, které naleznou na webových stránkách OP.

Loňské workshopy probíhaly prezenčně, příležitostně korespondenčně. Odbornou výuku v r. 2018 zajišťovaly překladatelky z řad OP: Magdalena Štulcová (němčina) a Kateřina Klabanová (angličtina). Studenti nejprve obdrželi mailem zadaný úkol, v následující hodině pak pod vedením lektora pracovali s předem přeloženými literárními texty. Texty reprezentovaly odlišné žánry a ukazovaly různé přístupy k překládání, vyplývající jak ze specifik textů, tak z tvůrčích a jazykových schopností jednotlivců. Na konci kurzu obdrželi účastníci certifikát.

* * *

Další aktivity OP

Valná hromada OP (23. 1. 2018, K-Centrum, Praha 1)

Na výroční valné hromadě byl zvolen na příští tříleté období nový výbor ve složení (abecedně):

Helena Beguivinová, Anežka Charvátová, Václav Jamek, Kateřina Klabanová, Alena Lhotová (místopředsedkyně), Hana Linhartová (předsedkyně), Olga Lomová, Jan Seidl, Tereza Semotamová, Blanka Stárková, Robert Svoboda, Ladislav Šenkyřík, Anna Tkáčová. Revizní komise byla zvolena ve složení Věra Hrubanová, Jan Jeništa a Jan Kantůrek. J. Kantůrek na jaře zemřel, v průběhu roku z výboru odešli Jan Seidl a Kateřina Klabanová, nahradily je Lucie Šavlíková a Hana Fořtová.

České překladatelské dada. Rozsáhlý článek časopisu Týden (červen 2018)

V návaznosti na udělení Skřipce věnovala redaktorka časopisu Týden Radka Smejkalová rozsáhlý prostor českým překladatelům, o jejich ekonomické situaci mluvila s Hanou Linhartovou, Jiřím Hanušem, Václavem Jamkem, Viktorem Janišem, Ritou Lyons Kindlerovou aj. Vycházela ze studie CEATLu, dle níž jsou překladatelé beletrie v ČR nejhůře placeni v Evropě, v rozhovorech jí tuto skutečnost potvrdili jak nakladatelé, tak i překladatelé.

Lesk a bída překladatelství. Překladatelské číslo časopisu Tvar

Na začátku července spatřil světlo světa obydleník TVAR č. 13/2018, věnovaný překladatelským tématům. Ve spolupráci Anny Tkáčové z výboru OP a redakce Tvaru vyšlo číslo, do něhož svými texty přispěli přední čeští překladatelé. V tomto vydání také představila Obec překladatelů své stěžejní aktivity (Jungmannovu cenu, Soutěž Jiřího Levého a Anticenu Skřipek, jimiž upozorňuje na výborné výkony českých překladatelů, objevuje talenty, ale také naopak pranýřuje nejhorší prohršky, které se objevují v knižní produkci (více na webu OP).

„Porno“ na Vltavě (červenec-září 2018)

Počátkem července byl na stanici ČRo Vltava odvysílán literární pořad, v němž zazněla část prózy významného britského autora Alana Hollinghursta. Radní ČRo Bc. Tomáš Kňourka text odsoudil kvůli dvěma údajně vulgárním výrazům, napadl ČRo Vltavu a v Parlamentních listech k tomu přidal nenávistnou tirádu, která s pořadem samotným nemá nic společného.

Na toto vyjádření zareagovali otevřeným dopisem Hollinghurstova překladatelka Michala Marková, za Výbor OP Anežka Charvátová, za Asociaci spisovatelů+PENU Ivana Myšková. OP se za podpory JTP a výše uvedených organizací obrátila na Volební výbor Parlamentu ČR s požadavkem o odvolání T. Kňourka z Rady ČRo.

K odvolání T. Kňourka nedošlo, v letošním roce mu však končí mandát a OP se spolu s Asociací spisovatelů, Nadací nezávislých novinářů a Dilia rozhodlo nominovat do Rady ČRo odborně i osobně vysoce kvalifikovaného Michala Klímu. Parlament bude o novém složení Rady ČRo rozhodovat v příštích týdnech, do užšího výběru kandidátů, o nichž se bude hlasovat, však volební komise Michala Klímu neposlala, p. Kňourka naproti tomu ano.

* * *

Výbor OP a jeho členové dále zajišťují

Účast v porotách, komisích a radách,

kteří Obec překladatelů vybírá do vlastních soutěží – (Ceny Josefa Jungmanna, Překladačské soutěže Jiřího Levého a Anticeny Skřípec), a rovněž deleguje své zkušené zástupce do dalších významných překladačských porot, komisí a rad. V r. 2018 to byli:

Porota pro udílení Státní ceny za překlad: Iva Dvořáková, rusistka, Veronika ter Harmsel Havlíková, nederlandistka, Ladislav Nagy, anglista, Vratislav J. Slezák, germanista, Lucie Zakopalová, polonistka, Petr Zavadil, romanista, Jan Zelenka, nakladatelský redaktor.

Překladačská porota Magnesie Litery: Pavla Horáková, Radovan Charvát, Tomáš Glanc, Viktor Janiš, Jovanka Šotolová

Slovník roku: Petr Kitzler

Cena Františka Filipovského: Ivana Breznenová

Zlatá stuha: Viola Somogyi (a nečlenové OP: Jana Jašová, Michal Kolezsar)

Rada Státního fondu kultury: do r. 2018 J. Merinová, v nové radě nezasedá nikdo za OP

Komise pro rezidenční pobyty projektu Praha – město literatury: Alena Lhotová

Rada Českého literárního centra: Blanka Stárková

Výbor z.s. Magnesia Litera: Blanka Stárková, Alena Lhotová

Organizace Zlaté stuhy: Lucie Šavlíková

V Dozorčí radě Dilia zastupují zájmy překladatelů: Hana Linhartová, Šimon Pellar, Libor Dvořák.

Webové stránky, facebook a bulletin OP

Oficiální informace OP šíříme prostřednictvím dvouměsíčníku Zprávy (šéfredaktorka Helena Beguivinová), v mezidobí je uveřejňujeme na www.obecprekladatelu.cz a rozesíláme prostřednictvím hromadného mailu. Kromě toho spravujeme facebook. Prosíme členy o jejich sledování.

Webové stránky průběžně aktualizujeme. V aktualitách upozorňujeme na zajímavé překladačské akce či události, v dalších rubrikách mapujeme především historii uplynulých ročníků cen a ocenění, která OP uděluje, a zpřístupňujeme databázi uměleckého překladu.

U webu máme za předposlední měsíc r. 2018 tuto návštěvnost (růst ve srovnání s loňskem): 3144 zobrazených stránek (zobrazení ve vyhledávači při zadání nějakého relevantního slova), 1458 unikátních návštěvníků, kteří se na naši stránku proklikli z vyhledávače nebo na ni šli rovnou. Na facebooku zaznamenáváme ve srovnání s loňským rokem také růst sledovanosti: 1561 lidí, kteří sledují naše stránky 11.507 lidí, kterým se naše stránky líbí.

Na návštěvnost webu a facebooku dosáhneme bez placené reklamy.

* * *

Ocenění členů Obce překladatelů

Státní cenu za překladatelské dílo získala v r. 2018 **Helena Stachová**, překladatelka z polštiny.

Marie Havlíková byla vyznamenána Zlatou medailí vlády Portugalské republiky za zásluhy

Anna Kareninová obdržela Cenu Revolver Revue

Jan Zelenka byl oceněn Plaketou Dilia za celoživotní editorskou a redakční činnost

Magdalena Štulcová získala za překladatelskou tvorbu Uznání Dilia

Kateřina Vinšová byla oceněna v rámci Ceny Františka Filipovského za dlouhodobou mimořádnou dabingovou tvorbu.

Smutné zprávy

V roce 2018 odešla dlouhá řada našich milých kolegů: Jan Hlavička, Vlasta Dvořáčková, Jiří Honzík, Jan Kantůrek, Pavel Šrut, Antonín Líman, Karina Havlů, Oldřich Král, Hana Preinhaelterová, Helena Kadečková, Radoslav Nenadál, Jiří Josek, Vladimír Svatoň, Gustav Franc, v lednu 2019 Pavla Lidmilová. Čest jejich památce.

* * *

Sekretariát

Sekretariát, o jehož chod pečuje tajemnice Jarmila Zelenková v rozsahu ½ úvazku, koordinuje všechny akce OP, podílí se na jejich organizaci, vede účetnictví, odpovídá na dotazy, které přicházejí elektronicky, telefonicky i poštou od veřejnosti, poskytuje informace nakladatelům, novinářům apod. Zastihnout v kanceláři Pod nuselskými schody 3, Praha 2 ji lze vždy v úterý 14-16 a ve čt 10-12 (osobně po předchozí domluvě nebo na tel: 222-564-082).

Hana Linhartová, předsedkyně Obce překladatelů

Alena Lhotová, místopředsedkyně Obce překladatelů

V Praze 1.3. 2019